

Joulu-ukko ja tontut.

Tarina Joulunaaton riemusta.

M. Schererin ja H. Englerin

piirtämällä 8 kuvalla.



Kuva 1.
Työhuoneessa.

Kuva 2.
Joulu-ukko tonttuis-
nensa.

Kuva 3.
Joulutyö metsässä.

Kuva 4.
Joululahjat.



Kuva 5.
Joululahjat laadi-
taan valmiiksi.

Kuva 6.
Joulunaatto palat-
sissa.

Kuva 7.
Joulunaatto köy-
hän majassa.

Kuva 8.
Joulu-ilo ja Joulu-
nön unelma.



Tekstin mukailemalla kirjoitti Rafael Herberg.

Suomensi Antami H.

Helsingissä,
A. G. Solm.

Hinta 4 m.

Joulu-ukko ja tontut.

Tarina Joulunaaton riemusta.

M. Schererin ja H. Englerin

piirtämillä 8 kuvalla.



Kuva 1.
Työhuoneessa.



Kuva 2.
Joulu-ukko tonttuis-
nensa.



Kuva 3.
Joulutyö metsässä.



Kuva 4.
Joululahjat.



Kuva 5.
Joululahjat laadi-
taan valmiiksi.



Kuva 6.
Joulunaatto palat-
sissa.



Kuva 7.
Joulunaatto köy-
hän majassa.



Kuva 8.
Joulu-ilo ja Joulu-
työn unelma.



Tekstin mukailemalla kirjoitti Rafael Herberg.

Suomensi Antami H.



Helsingissä,
A. G. Solm.

Työhuoneessa.



Te ette tiedä, rakkaat lapset, mitä kaikkea Joulu-ukolla on tekemistä joulun lähestyessä, voidakseen valmistaa joulu-iloa monille tuhansille lapsille, jotka kiihkeästi odottavat hänen tuloansa heidän luoksensa. Te vastaanotatte lahjat, mutta ette voi aavistaakaan, miten paljon tuolla ystävällisellä ukolla on ollut puuhaa ja vaivaa jo monta viikkoa tätä ennen. Te ette vähääkään käsitä, miten paljon työtä hänen palvelijoillansa, pikku joulutontuilla, on ollut, täyttäessään kaikkia hänen käskyjänsä ja määräyksiänsä, ainoastaan valmistakseen teille iloista ja onnellista joulua.

Ja kun sitte joulu on ohikulunut ja viimeinen joulukynttilä viimeisessä joulukuudessa on loppuun palanut, silloin tuntee Joulu-ukko olevansa sangen väsynyt ja haluaa päästä levolle. Hän astuu silloin, aivankuin pyhiinvaeltaja pitkään sauvaansa nojaten, syvään vuorenonkaloon rauhassa lepäämään. Ei kukaan tiedä, missä tämä onkalo on, ja hyvähän se onkin, sillä muutoin voisi joku mennä häiritsemään häntä jo paljoa ennen joulun lähestymistä. Hänen ympärillensä asettuvat myös hänen väsyneet palvelijansa, joulutontut, ristiin rastiin lepäämään onkalon sammaleiselle permannolle.

Pian ovat kaikki vaipuneet syvään uneen. Syvä hiljaisuus vallitsee suuressa onkalossa, jota ainoastaan himmeästi palava liekki heikosti valaisee. Yksi palvelija on kumminkin valveilla. Hän on vahtina ja neljänkolmatta tunnin kuluttua, aamun koittaessa vuorien yli, menee hän levolle ja jättää vahtimisen toimen toiselle. Kun näin on tehty kolmesataa kertaa, puhaltaa vihdoon vahdissa-olija hopeatorveen, ja tämä on merkinä siihen, että joulu on tulossa ja että kaikkien tulee lähteä työhönsä.

Ei kukaan tiedä, mitä Joulu-ukko näin pitkään maatessaan uneksii. Mutta varmaan uneksii hän siitäkkin, miten hän seuraavana jouluna on ilahuttava kaikkia pieniä ystäviänsä, ja sitten hän vielä varmaan unissaan miettii uusia joululahjoja, uusia leikkikaluja ja kuvakirjoja j. n. e.

Nyt oli joulu taas tullut ja oli jo, niinkuin sanotaan, ovella. Joulu-ukko palvelijoinensa oli jo kauvan ollut täydessä toimessa. Mutta ei ainoakaan ihmisen silmä nähnyt eikä ainoakaan ihmiskorva kuullut mitään siitä, sillä joulunaattona tapahtuvien seikkojen täytyy olla syvänä salaisuutena.

Eräänä aamuna — muutamia päiviä ennen joulua — sanoi Joulu-ukko palvelijoille, tontuille: „Työhuoneesen joutuun! Liikkukaa nopeasti, sillä tänään on meillä paljon tekemistä. Sahat ovat teroitettavat ja kirveet tahottavat, sillä huomenna menemme me metsään joulukuusia kaatamaan. Ja sitten tulee meidän tehdä jalustoja niihin, ja sellaisia tarvitaankin paljon. Sitäpaitsi tulee muutamien teistä mennä varastohuoneesen hakemaan kelkkoja ja rekiä, niin että me voimme saada tuoreet kuuset metsästä eheinä kotia. Olkaa nyt oikein ahkerat. Lapset kiittävät teitä sitten.“

Kaikki tontut lähtivät nyt maan-alaiseen työhuoneesensa, jonne mentiin pitkää, kapeaa vuorenhalkeamaa myöten. Kukin ryhtyi sitten työhönsä. Yksi teroitti sahoja ja hankasi viilallansa kaikin voimin sahanhampaiden väliä, josta syntyi korvia särkevä särinä. Kaksi piti huolta kirveiden tahkoomisesta, ja he väänsivät tahkoansa, niin että säkeneet sinkoilivat ympärillä. Muutamat, jotka olivat oppineet sepäntyötä, korjailivat vanhoja ja tekivät uusia rekiä. Siinä vasta oli veistämistä ja takomista! Toiset, jotka olivat tottuneet puutöihin, kantoivat lautoja, sahasivat niitä ja tekivät ristikoita joulukuusen jalustoiksi. Moniaat taas ottivat alas rekiä vuoren varastohuoneesta, ja se ei ollut suinkaan helppo tehtävä, sillä siihen tarvittiin avuksi sekä nuoria että väkipyöriä.

Kun nyt pikku miehet näin olivat jonkun aikaa oikein ahkeraan työskennelleet, päättivät he levähtää hetkisen, ja sen vuoksi asettivat he käytävään vartijoita, jotka ilmoittaisivat heille Joulu-ukon tulon, jolloin he taas ryhtyisivät työhönsä. Ensimmäinen vartija oli vuorenhalkeaman suulla, toinen onkalon ovella ja kolmas seisoi keskellä onkaloa.

Tuskin olivat he ehtineet levähtää muutamia silmänräpäyksiä, kun äkkiä kaikui ensimmäisen vartijan huuto: „hän tulee!“ Toinen vartija, joka yksinensä kuuli sen, kohotti kätensä, ja huusi samoin: „hän tulee!“ Kolmas vartija, joka seisoi keskellä onkaloa, pani molemmat kätensä suullensa ja samalla tavoin huudahti puoliääneen onkalon sisässä olijoille: „hän tulee.“

Kaikki riensivät työhönsä, ja samassa olivat taas kaikki sahat, viilat, vasarat ja kirveet liikkeessä.

Hitaasti ja juhlallisesti astui Joulu-ukko kiviportaita myöten onkaloon. Kohta huomasi hän, että kukin työmies oli täyttänyt velvollisuutensa. Ystävällisesti hymyillen lausui hän sitten: „Te olette, lapseni, olleet ahkerat, ja se ilahuttaa minua. Kun olette lopettaneet työnne, niin levätkää sitte huomis-iltaan saakka. Huomis-ilтана menemme me metsään.“





Photo. M. Scherer & H. F. ...

Joulu-ukko tonttuinensa matkalla metsään.



Tontut olivat tehneet työtä koko yön ja seuraavan päivän aamupuolen, saadaksensa kaikki järjestykseen ennen metsäänmenoansa. Mutta sitten asettuivat he levolle, ja tämän soikin Joulu-ukko heille sangen mielellänsä. Kun sitten ilta lähestyi ja synkät varjot laskeutuivat metsien ja laaksojen yli, katsoi Joulu-ukko jo ajan olevan herättää makaavat ja lähteä työhön. Kello vasemmassa kädessä meni hän tonttujen leposijalle. Kauvan seisoi hän siinä ja katseli huviksensa miten sikeästi he nukkuivat ja kuunteli miten he kuorsasivat. Mielellänsä olisi hän suonut heidän saavan levätä vielä hetkisen, mutta aika kiiruhti, ja joulu oli tulossa. Sentähden kohotti hän kellonsa ja heilutti sitä voimakkaasti useita kertoja ilmassa. Tontut hyppäsivät heti ylös ja riensivät raikkaalle lähteelle, joka liris onkalon perällä. Siellä he viruttivat unen silmistänsä, ja sitten kokoontuivat he kaikki isäntänsä ympärille.

„Lapset“, sanoi tämä heille isällisellä äänellä, „iltatähti tuikkaa jo pimeällä taivaalla ja muistuttaa meille sitä tähteä, jonka kolme itämaalaista tietäjää näki ja joka heidät johdatti Betlehemiin. Pian alottaa kuukin hiljaisen vaelluksensa ja levittää avaroille lumilakeuksille vuorilla ja laaksoissa lukemattomia säteileviä timantteja. Valmistautukaa sen vuoksi lähtöön. Tänä yönä tulee meidän kaataa joulu-kuusia, joilla me ilahutamme lapsia joulun-aattoiltana. Älkää suinkaan unhottakot mukaan sahoja, kirveitä, köysiä, rekiä ja kaikkea, mitä me tulemme tarvitsemaan. Minä käyn edellä; seuratkaa te perässäni!“

Näin sanoen lähti vanhus, kello vasemmassa ja pitkä sauva oikeassa kädessä, astumaan edellä ja uskollinen joukkue seurasi häntä perässä.

Oli ihana talviyö. Vanha talvenkuningas oli levitellyt kaikki aarteensa ja pannut liikkeelle kaiken lumousvoimansa, pukeakseen luontoa komeaan juhlapukuun, niinkuin kohtuullinen onkin hiljaisena, mutta kumminkin iloisena joulujuhlanä. Tiet ja polut, pensaat ja puut, rotkot ja kalliit, kaikki upeilivat valkeassa, säteilevässä lumipuvussa. Korkealla avaruudessa tuikkivat kirkkaat tähdet, ja kuu jatkoi hiljaista kulkuansa radallansa.

Kaikki tämä teki niin juhlallisen vaikutuksen Joulu-ukkoon, että hän käski tonttujen veisaamaan jonkun niistä ihanoista virsistä, joita nämä taisivat. Siihen he eivät tarvinneetkaan kahta käskyä, sillä heihinkin teki hiljainen talviyö mieltä-ylentävän vaikutuksen. Kohta kuultiin kaunis jouluvirsi kaikuvan yön hiljaisuudessa.

Ihanalta kuului se hiljaisena talviyönä, ja kaiku vastasi siihen kaukaa kalliosta. Itse Joulu-ukkokin yhtyi veisaamaan, ja hänen syvä, karkea äänensä kuului yli muiden äänien.

Virren loputtua syntyi syvä hiljaisuus. Kaikki astuivat he äänettöminä eteenpäin, vaipuneina ajatuksiin, joita virsi oli heissä herättänyt.

Vihdoin keskeytti muuan tonttu, joka kulki Joulu-ukon vierellä, saha kainalossa, äänettömyyden ja sanoi, katsahtaen Joulu-ukkoon: „Minä olen nyt palvellut sinua monta vuotta ja olen hankkinut monta joulukuusta, mutta en yhtäkaikki vieläkään oikein tiedä, mintähden jouluna juuri sellaisia asetetaan huoneesen. Selitä tämä minulle.“

„Vastaus on helppo“, sanoi Joulu-ukko. „Jouluna on kaikki elo metsässä kuollut; ainoastaan havupuut ovat raikkaan ja viheriän näköiset. Näin muistuttaa meille kuusi ijankaikkista elämää Jumalan tykönä taivaassa, jonka Jesus on ihmisille ilmoittanut. Sentähden ottavat nämä jouluna, jolloin hän syntyi Betlehemissä, viheriän kuusen huoneesensa muistuttamaan heille sitä elämää, joka ei koskaan kuole.“

„Ja minkätähden sytytetään kynttilöitä sen oksille?“

„Niiden kirkkaat liekit“, vastasi Joulu-ukko „valaisevat huoneen niin kauniisti. Tämä kirkkaus muistuttaa sitä riemua, jonka Jesuksen syntyminen herätti taivaassa ja maan päällä.“

Näin keskustellessa kulkivat he pitkin kallionkuvetta sekä niittyjen ja mäkien halki ja saapuivat pian isoon, lumiseen metsään.





Photo. M. Scherer & K. Engler.
Dresden.

Joulutyö metsässä.



un he olivat tulleet metsän laitaan, käski Joulu-ukko heidän seisautua. Kaikki tontut saivat nyt asettua riviin, ja työ jaettiin tarkoin heidän kesken. Kolme tonttua sai tehtäväksensä etsiä kauniimpia ja joulukuusiksi sopivimpia kuusia; toisten tuli työskennellä sahoilla ja kirveillä, muutamien taas tuli kiinnittää jalustoja kuusiin ja muutamien vetää kaadettuja puita yhteen kasaan.

Metsä, johon he tulivat, ei ollut yksinomaisesti havumetsää, vaan siinä oli koivuja ja tammia sekaisin nuorten kuusten ja mäntyjen kanssa. Se oli talvisessa puvussansa kaunis katsella. Puiden oksille oli kasaantunut paksuun lumihöytäleitä, jonka tähden ne vivahtivat untuvapatjoilta, ja jopa koivujen ja tammien rungotkin olivat tämän komean talvipuvun peitossa, ja kaikkialla vallitsi hiljaisuus ja juhlallisuus, aivankuin isossa kirkossa.

„Tahallani“, sanoi Joulu-ukko, „en ole valinnut sellaista metsää, jossa olisi ainoastaan kuusia ja mäntyjä, koska puut siinä kasvavat niin tiheässä, että ne eivät mahdu täydellisesti kehittämään kauniita, viheriäisiä latvojansa. Tässä metsässä kasvavat havupuut erillensä eli pienissä ryhmissä ja ovat sen vuoksi näöltänsä muhkeita. Tiedättehän että joulukuusen tulee olla reheväkasvuisen ja kaunisoksaisten, sillä muutoin ei se kelpaa. Ja menkää nyt kukin työhönne.

Tontut ryhtyivät reippaasti toimeensa. Silloin kuului ääniä metsässä. Yksi kuusi sanoi: „Ottakaa minutkin! Minä olen kaunis ja rehevä, ja minusta kyllä pidetään. Mutta minä tahtoisin mielelläni päästä palatsiin katsomaan, miten rikkaat viettävät jouluaattoansa“. — Toinen sanoi: „Ottakaa minutkin! Olenhan minäkin suora ja komea. Mutta minä tahtoisin mielelläni päästä viheliäisyyden majaan valmistamaan jouluiloa köyhille lapsille, joilla ei ole mitään joululahjaa odotettavana.“ Erään pienen kuusen kuultiin kuiskaavan: „Ottakaa minutkin, mutta viekää minut kirkon lähellä olevaan pieneen tupaan; siellä minut jo tunnetaan, sillä siinä asuvat pienet lapset ovat kesällä poimineet mansikoita minun juuriltani, ja he usein istuivat ja lepäsivät minun viheriäisten oksieni varjossa. Ne varmaan ihastuvat, nähdessään minun koristettuna pienillä tuikkivilla kynttelillä.“ — Toinen puu rukoili: „Ottakaa minutkin ja viekää minut sairaan lapsen luo. Minä tahdon seisoa hänen vuoteensa

ääressä ja kertoa, miten Jesus oli pieni lapsi ja miten hän makasi seimessä sekä miten enkelit laskeutuivat taivaasta ja tulivat hänen ympärillensä. Ja silloin sairas lapsi unhottaa kipunsa ja saa viettää iloisen jouluaaton

Näin tahtoivat kaikki puut päästä mukaan. Ainoastaan yksi nuori kuusi pyysi saada jäädä paikoilleensa: „älkää koskeko minuun,“ sanoi se, „älkääkä tehkö minulle mitään pahaa. Minulla on näet pieni linnunpesä oksillani, jonka muuan iloinen peipponen rakensi viime kesänä. Kevään tultua tulee sama lintunen taas takaisin, ja silloin murhehtisi se suuresti, jos se tapaisi hauskan pesänsä hävitettynä; sallikaa minun senvuoksi jäädä paikoilleni!“

Tontut ottivat huomioon puiden toivomukset ja tekivät niinkuin puut olivat pyytäneet. Ja rattoisasti kaikui nyt kirveiden iskut metsässä, ja sahojen kihnutus ja vasaroiden kolke kuului kauvas ympäristölle. Puu toisensa perästä kaatui kumoon hangelle. Kaikki raatoivat nyt niin että hiki tippui otsalta, yksin Joulukollakin oli yltäkyllin tehtävää; sillä alinomaa kyseltiin häneltä soveltuiko se ja se puu joulukuuseksi. Ja tämä olikin huolellisen tarkka siinä seikassa. Jos joku puu ei ollut oikein suora ja kelvollinen, sanoi hän kohta: „antakaa sen olla paikoilleensa: kauniimpiakin kyllä löytyy!“

Raskas työ oli niillä, joiden piti laahata puut rekihin, sillä muutamat puut olivat oikein suuret ja raskaat; mutta vielä enemmän voimia kysyvää oli puilla kuorimitettujen rekien lykkääminen ja vetäminen metsän laitaan, missä puihin kiinnitettiin ristinmuotoiset jalustat, niin että ne voivat pysyä pystyssä huoneessa. Kunkin reen osaksi tarvittiin kaksi tai kolme miestä, ja näillä oli kylliksi tekemistä, ei ainoastaan rekien eteen päin laahaamisessa, vaan myös niiden pidättelemisessäkin myötämäkeä kuljettaessa.

Joulu-ukko katseli tyytyväisenä ahkeraa työntekoa ja ylisti väsymättömiä työmiehiänsä „Hauskaa on“, sanoi hän heille, „nähdä teidän ahkerasti työskentelevän. Muistakaa, että tämä teidän vaivannäköenne tuottaa iloa tuhansille hyvälle lapsille, jotka nyt kiihkeästi odottavat rakkaan joulun tuloa.“

Sittenkuin kylliksi oli kuusia kaadettu, ja kaikki reet olivat korkeiksi kuorimitetut, antoi Joulu-ukko merkin kotia lähtöön. Väsyneinä ja hengästyneinä palasivat tontit päivänkoitossa kuorminensa vuorenonkaloon.



Photo. M. Scherer & H. Engler. Dresden.

Joululahjat.



i ainoastaan vuorenonkalossa oltu ryhdytty jouluvalmistuksiin, mutta myöskin korkealla tähtien yläpuolella asuvat pienet enkelit olivat täydessä toimessa. Jo useita kuukausia ennen joulua istuivat nämä keskustelemassa, miten he aikoivat koristella kaikki maan päällä, niin että joulu tulisi iloiseksi ja onnelliseksi.

Sitten muutamat heistä lensivät niittyjen ja metsien yli ja sulkiivat kukkasten silmät, niin että ne laskeutuisivat levolle ja nukkuisivat sikeästi kevääseen saakka. Kirjava kukkaispuku ei ole sovelias hiljaiselle joulujuhlalle, ajattelivat enkelit, vaan kaiken tuli näyttää vakaiselta, mutta samalla kauniilta ja säteilevältä.

Toiset enkelit riensivät metsien halki ja karkoittivat linnut pois, niin että kaikki olisi juhlallista ja hiljaista joulun aikana, ja että ainoastaan ihmiset veisaisivat iloisia virsiä ja kellot heleästi kaikuisivat. „Keväällä saatte te tulla takaisin“, sanoivat he linnuille, „ja silloin saatte te laulaa ja riemuita sydämenne pohjasta.“

Toinen joukkue enkeleitä meni talvenkuninkaan luo apuansa tarjoamaan. Hän kyllä tarvitsee apua, ajattelivat nämä, ehtiäksensä pukea koko avaran luonnon juhlapukuun pyhäksi juhlaaksi. Vanha kuningas otti ilolla heidän tarjoomuksensa vastaan, ja kohta olivat he täydessä toimessa. Muutamat kietoivat oksien ympärille hopeahetuloita, niin että kukin puu näytti hyvältä haltijattarelta juhlapuvussaan; toiset ripustelivat säteileviä kristalleja kattojen räystäisiin, ja missä hyvänsä he tapasivat vesipisaran, muodostivat he sen heti hopeahelmeksi; jotkut toiset enkelit kielisivät purot liristemästä, etteivät ne häiritsisi pyhän yön hiljaisuutta, ja kun purojen oli vaikea olla äänetönnä, laskivat enkelit lasikaton niiden päälle, jolloin kaikki muuttui hiljaiseksi.

Kun kaikki tämä oli tehty, palasivat enkelit jälleen taivaasen ja alkoivat järjestää kaikkia joululahjoja, jotka olivat lapsille jaettavat. He kyllä hyvin muistivat miten onnellisia he itse olivat olleet, kun he kerran olivat pieninä lapsina maan päällä ja kun joulu lähestyi joulukynttilöinensä ja joululahjoinensa. Sentähden työskentelivät he nyt öin päivin ettei kukaan jäisi ilman, kun joulu lähestyi.

Sangen hauskaa oli katsella, miten ahkerasti ja iloisesti pienet enkelit tekivät työtä. Siellä sahattiin ja höylättiin, siellä vuoltiin, sorvattiin ja taottiin, siellä lii-

mattiin, liisteröitiin, maalattiin, ommeltiin, neulottiin ja kudottiin. Päivä päivältä kasvoi joululahjojen luku yhä suuremmaksi, ja kuta lähemmäksi joulu tuli, sitä ahkerammin liikkuvat enkelien pienet kädet.

Mutta vuorenonkalossakin tonttujen keskuudessa oli eloa ja liikettä. Siellä valettiin vahakyntteliä, siellä leikeltiin lippuja ja koristeita joulukuusiin, ja siellä si-dottiin rihmoja omenoihin ja karamelleihin, joista nämä riippuisivat kuudessa.

Kun vihdoinkin kaikki oli valmiina, sanoi Joulu-ukko: „Nyt on aika lähteä vastaanottamaan ne joululahjat, jotka enkelit ovat määränneet kaikille hyvälle lapsille. Seuratkaa minua nyt kaikki!“

Kun he tulivat ulos onkalosta aukealle paikalle, viittasi Joulu-ukko kolme kertaa taivaaseen, ja silloin näkyi ylhäällä avaruudessa kirrkaasti loistavia pilviä. Näiden pilvien päällä liteli enkeleitä, jotka pudottivat runsaat joululahjansa maahan. Kaikki tämä tapahtui sangen hiljaa aivan samalla tavoin kuin lehdet varisevat puista syksyllä maahan. Sydämellisesti iloisena ja kiitollisena katsahti Joulu-ukko taivaaseen ja tontut seisoivat hämmästyneinä ja ihmetellen hänen ympärillensä. Mutta kun he kauvimpana näkivät itse Jesus-lapsen, aivan kuin auringon säteiden ympäröimänä, laskivat he kätensä ristiin ja veisasivat:

Ah Jesunen, sun puoleesi,
Nyt ylennän mä mieleni,
Rakas lapsukainen,
Sä yksin voit mua lohduttaa,
Kaunis, armahainen,
Mun turvata ja virvoittaa;
Suo mun kuninkainen,
Sua rakastaa.





Photo. M. Scherer & K. Engler.
Dresden.

Joululahjat laaditaan valmiiksi.

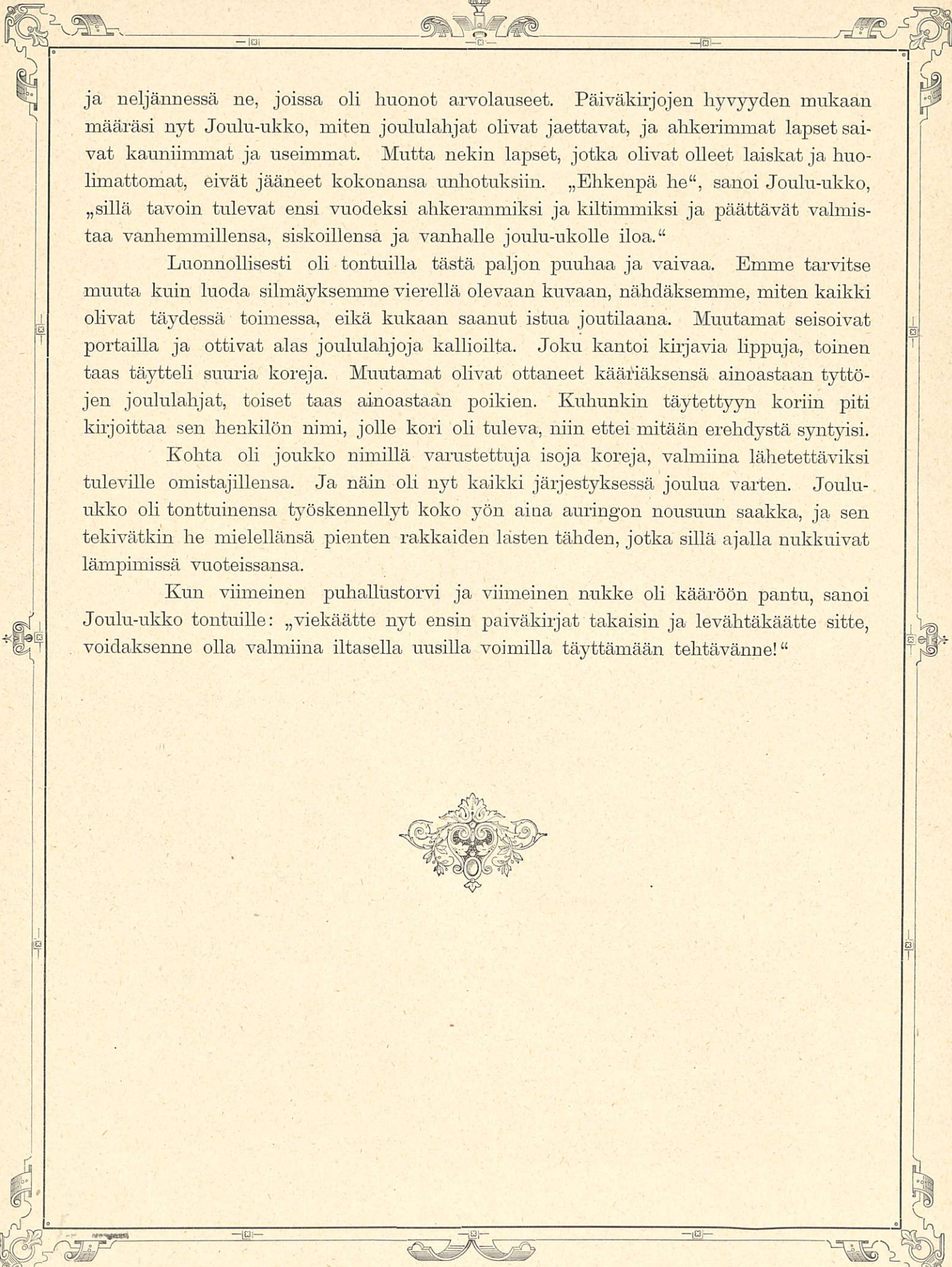


aikki joululahjat vietiin sitte vuorenonkaloon. Jos lapset olisivat voineet vilkaista sinne ja nähdä kaiken tämän ihanuuden, niin olisivat he varmaan ajatelleet ihmetellen: „mikähän näistä kauniista lahjoista tulee huomenna minun osakseni?“

Joulunaaton-aatto oli tullut. „Huomenna on meillä joulunaatto!“ huudattelivat kaikki lapset, riemuiten! „huomenna tulevat joululahjat.“

Joulu-ukolla ja hänen tontuillansa oli vielä paljon tekemistä. Nyt piti nämä lukemattomat joululahjat järjestää, jakaella ja huolellisesti kääriä pakkoihin. Jakaelamisen tuli tapahtua erittäin tunnollisesti, niin että kukin lapsi saisi lahjansa ansionsa mukaan. Mutta saadaksensa tietää, miten kukin lapsi oli käyttäytynyt vuoden kuluessa, käski Joulu-ukko tonttujen mennä noutamaan lasten päiväkirjat. Tontut tekivät, niinkuin hän oli käskenyt, ja pian nähtiin niiden tulevan takaisin, kainalossa suuret kasat sini-, kelta-, puna- ja viheriäkantisia päiväkirjoja; niin hyvin rikkaimman kuin köyhimmänkin lapsen päiväkirja oli muassa, sillä kukin oli arvosteltava ansionsa mukaan. Joulu-ukko istahti nyt tammiselle tuolillensa, tuotti päiväkirjat yksitellen luoksensa ja selaili tarkasti ne läpi. — Joka nyt oikein tarkoin olisi vaarinottanut hänen kasvojensa liikkeistä, hän olisi kohta selvästi huomannut, mitä joulu-ukko kustakin kirjasta luki. Välistä hiipi ystävällinen hymy hänen huulillensa, välistä taas vetäytyi hänen otsansa ryppyyn, väliin nyykäytti hän tyytyväisenä päättänsä, väliin taas pudisti hän sitä närkästyneenä, aina sen mukaan, kun hän huomasi lasten olleen ahkerat ja käyttäytyneen hyvin tai laiskat ja tottelemattomat. Joskus kuultiin hänen myös ääneen lausuvan: „hyvä! hyvä!“ eli: „sepä oli oivallinen poika!“ eli myöskin: „pieni, kiltti tyttönen!“ Väliin kuultiin hänen myöskin murahtavan: „oi! oi! tuo ei ollut hyvä!“; tai jotakin sellaista. Vieläpä hän joskus aivan vihas-tuneena heitti päiväkirjan kädestänsä maahan, samoin kuin Mooses teki kahdelle kivitaululle.

Kun päiväkirjat olivat läpiluettut, ladottiin ne eri kasoihin. Ensimmäisessä kasassa olivat ne kirjat, joissa oli ainoastaan kiitettäviä arvolauseita: toisessa kasassa olivat ne, joissa oli tyydyttävät arvolauseet; kolmannessa taas ne, joissa oli välttävät



ja neljännessä ne, joissa oli huonot arvauseet. Päiväkirjojen hyvyyden mukaan määräsi nyt Joulukko, miten joululahjat olivat jaettavat, ja ahkerimmat lapset saivat kauniimmat ja useimmat. Mutta nekin lapset, jotka olivat olleet laiskat ja huolimattomat, eivät jääneet kokonansa unhotuksiin. „Ehkenpä he“, sanoi Joulukko, „sillä tavoin tulevat ensi vuodeksi ahkerammiksi ja kiltimmiksi ja päättävät valmistaa vanhemmillensa, siskoillensa ja vanhalle joulu-ukolle iloa.“

Luonnollisesti oli tontuilla tästä paljon puuhaa ja vaivaa. Emme tarvitse muuta kuin luoda silmäyksemme vierellä olevaan kuvaan, nähdäksemme, miten kaikki olivat täydessä toimessa, eikä kukaan saanut istua joutilaana. Muutamat seisovivat portailla ja ottivat alas joululahjoja kallioilta. Joku kantoi kirjavia lippuja, toinen taas täytteli suuria koreja. Muutamat olivat ottaneet kääriäksensä ainoastaan tyttöjen joululahjat, toiset taas ainoastaan poikien. Kuhunkin täytettyyn koriin piti kirjoittaa sen henkilön nimi, jolle kori oli tuleva, niin ettei mitään erehdystä syntyisi.

Kohta oli joukko nimillä varustettuja isoja koreja, valmiina lähetettäväksi tuleville omistajillensa. Ja näin oli nyt kaikki järjestyksessä joulua varten. Joulukko oli tonttuinensa työskennellyt koko yön aina auringon nousuun saakka, ja sen tekivätkin he mielellänsä pienten rakkaiden lasten tähden, jotka sillä ajalla nukkuivat lämpimissä vuoteissansa.

Kun viimeinen puhallustorvi ja viimeinen nukke oli kääröön pantu, sanoi Joulukko tontuille: „viekätte nyt ensin päiväkirjat takaisin ja levätkäätte sitte, voidaksenne olla valmiina iltasella uusilla voimilla täyttämään tehtävänne!“





Photo. A. Scherer & R. Engler.

Joulunaatto palatsissa.



yhä-ilta laskeutui maan yli. Kun kellojensoitto, joka kutsui iltakirkkoon, oli lakannut, ja ensimmäinen tähti näyttäytyi taivaalla, silloin ryhtyivät tontut toimeensa. Me emme voi seurata heitä kaikkia emmekä nähdä, miten he tehtävänsä täyttivät. Me tahdomme sen vuoksi luoda silmäyksemme ainoastaan kahteen taloon, ja alamme rikkaan miehen kodista.

Eräällä mäellä oli komea kartano, muhkea kuin palatsi. Siinä asui rikas kauppiaanperhe neljän lapsensa kanssa. Kaksitoistavuotias Ella, kymmenvuotias Robert, kuusivuotias Wille ja viisivuotias Elisabet olivat kilttiä, hyviä lapsia, niin hiljaisia, ahkeroita ja kuuliaisia, että heidän vanhemmillansa oli ainoastaan iloa heistä. Nämä lapset voivat senvuoksi odottaa monta, kaunista joululahjaa, ja voitiin jo edeltäpäin huomata, että he erinomaisesti iloitsivat niistä. He istuivat lastenkamarissa suuren pyöreän pöydän ympärillä, kukin juhlapukuun puettuna, mutta — lukon takana. Hämärän tullessa oli isä näet lukinnut komean salin vieressä olevan lastenkamarin oven ja oli samalla sanonut lapsille, että heidän tuli odottaa siksi kuin joulupukki tuli.

Ella otti helmiompeluksensa, aikoen jatkaa sitä, mutta työ ei tahtonut tänään ollenkaan sujua. Pian huomasi hän, että hän oli kokonansa haihtunut kaavasta ja oli ommellut mustan helmen siihen, missä piti olla punainen, ja sinisen, missä piti olla keltainen. Väliin katkesi rihma, väliin pudotti hän helmen permannolle. Hän oli niin hurmaantunut iloisesta odotuksesta, että hän ei ollenkaan kyennyt työskentelemään.

Robert otti muutaman kuvakirjan lukeaksensa. Siinä oli paljon ihmeellisiä satuja, ja kuhunkin satuun kauniita kuvia. Mutta ei mikään satu voinut häntä tänään miellyttää niinkuin ennen, eipä edes kuvatkaan häntä huvittaneet. Hänen ajatuksensa olivat niin kiintyneet pian tuleviin joululahjoihin.

Myöskin pikku Wille ja sisar Elisabet koettivat tehdä jotakin ajan kuluksi. Wille otti tinasotamiehensä esille ja Elisabet leikkitteli nukkinensa, mutta joka viides minuutti kysyivät he eikö kuusta jo sytytetä. Vihdoin meni pikku Wille ikkunasta katsomaan eikö joulupukkia jo näkynyt tulevaksi. Ja samalla tykki hänen pieni sydämensä, aivankuin vasaralla olisi takonut hänen rinnassansa.

Äkkiä huudahti hän: „tulkaa katsomaan! Nyt tulee joulu! Näettenkös miten se loistaa kirkkaasti tuolla kaukana avaruudessa!

„Sinä erehdyt, rakas Wille“, sanoi Ella, „sehän on nouseva kuu.“

Hetkisen kuluttua sanoi Wille taas: „Nyt näin Joulu-ukon vilahtavan ikkunan ohi. Nyt tulee hän varmaan. Minä näin aivan selvään hänen valkean takkinsa“

„Sehän oli, veikkoseni, vaan lunta, jota tuuli puhalsi alas katolta“, sanoi Robert.

Näiden neljän lapsen tällä tavoin lukittujen ovien takana odottaessa joulun tuloa, astui Joulu-ukko tonttuinensa pitkin mäenrinnettä ja lähestyi palatsia. Olisi luullut koko karavanin vaeltavan ylös lumiselle kummulle. Keskelle avaraa salia asetettiin sitten joulukuusi, ja erittäin hauskaa oli nähdä, miten innokkaasti ja sukkelasti tontut koristelivat sen ja asettivat kaikki joulahjat paikoilleensa.

Kun joulukuusi oli hyvin suuri ja lisäksi oli vielä pöydälle asetettu, täytyi tonttujen kiivetä tikapuille, voidakseen kiinnittää kynttilöitä, lippuja ja muita kauniita ja hyviä kapineita sen oksille. Niidenkin, jotka koristelivat alimmaisista oksia, täytyi seisoa varpaillansa.

Kun kaikki vahakynttilät, joita oli varmaankin kuusikymmentä kappaletta, olivat kiinnitetyt, ruvettiin sitten ripustamaan omenia, leivoksia ja kauniita lasipalloja; leivokset olivat tähtien, kellojen, nukkien, porsaiden, hevosten, koirien ja muiden hauskojen kuvioiden muotoisia, jotka pilkoittivat kaikkialta viheriöiden oksien välistä.

Muutamien tonttujen tällä tavoin koristellessa joulukuusta, kantoivat toiset huoneesen joululahjat ja järjestelivät ne kullekin lapselle eri pöydälle. Muun muassa kantoivat he huoneesen suuren kiikkuhevosen Willelle, ja tonttujen mielestä oli se hupaista, että hevosta kannettiin, vaikka sen oikeastaan tuli kantaa muita.

Joulu-ukon silmät vilkuivat kaikkialle, ja hän piti tarkan huolen siitä, että kaikki tuli järjestyksessä ja kauniisti tehdyksi. Kun vihdoinkin viimeinen porsaanmuotoinen leivos oli kuuseen ripustettu, ja viimeinen joululahja asetettu paikoilleensa, käski hän sytyttämään kynttilät. Oi, miten ne tuikkivat ja loistivat aivankuin pienet tähdet. Tuskinpa lienee ollut kirkkaampaa ja valoisampaa paimentenkaan keskuudessa Betlehemissä, kun nämä näkivät enkelien tulevan taivaasta alas.

Kohta kun Joulu-ukko tonttuinensa oli kadonnut, avattiin lastenkamarin ovi, ja riemusta loistavin silmin riensivät lapset saliin. Heidän hämmästyksensä ja iloansa ei voi kukaan kertoa, mutta jokainen, joka tuntee joulun vieton, voi kumminkin sen hyvin käsittää.





Joulunaatto köyhän majassa.



räässä yksinäisessä kylässä, ei kaukana kirkosta, oli pieni majahökkeli. Tässä yksinkertaisessa asunnossa asui isä Joakim, köyhä hiilenpolttaja, vaimonsa ja kahden lapsensa, Hannun ja Marian kanssa. He elivät suuressa köyhyydessä. Mutta heillä oli hurskas ja tyytyväinen mieli köyhyydessänsä, ja kukin päivä aloitettiin ja lopetettiin hartaalla rukouksella Jumalan puoleen. Sentähden olivatkin Hannu ja Maria kaksi kilttiä ja hyvää lasta, jotka eivät koskaan tuottaneet vanhemmillensa surua ja murhetta, ja jotka eivät koskaan napisseet eivätkä valittaneet, vaikka he usein saivat tyydyttää nälkänsä ainoastaan kovalla leipäpalasella.

Tässäkin majassa vallitsi joulunaaton rauha. Lapsilla ei tosin ollut mitään joululahjoja odotettavana; mutta he riemuitsivat hiljaa sydämessään illan pyhästä ja suuresta merkityksestä. Pimeän tultua sytytti äiti vanhan läkkilampun palamaan pöydälle, jonka hän oli siirtänyt lähemmäksi tulisijaa, ja kohta istuivat kaikki lampun ympärillä. Isä pisti viimeiset tupakkansa savipiippuunsa, ja Hannu ojensi hänelle palavan tikun, jolla hän sai sytyttää piippunsa. Äiti kutoi sukkaa, ja molemmat lapset istuivat penkillä, nojaten selkäänsä uunia vasten.

„Lapset“, sanoi isä, piippunsa sytytettyä, „me vietämme tänään muistoa vapahtajan syntymisestä. Koko kristikunnassa vallitsee nyt ilo ja riemu. Varakkaiden asunnoissa palavat kauniit joulukynttilät viheriöissä joulukuusissa, ja kaikki, jotka voivat, antavat toisillensa ystävällisiä joululahjoja. Me emme voi nyt sellaisia saada, mutta toivokaamme parempia aikoja ensi jouluksi. Teidän tulee kärsivällisesti odottaa niin kauvan.“

„Meidän ei pidä kuitenkaan unhottaa“, sanoi äiti, „että Jumala on antanut meille terveyden, ja sehän on paras joululahja.“

Tämän pienen perheen sitte istuessa loimottavan valkean äressä ja keskustellessa vapahtajan lapsuudesta, alkoivat kirkonkellot soida.

„Kuulkaa, kellot soivat“, sanoi isä silloin. „Ne kutsuvat meitä Herran huoneesen. Lähtekäämme lapset sinne, siellä saamme yhtyä enkeleihin lauluihin.“

Viettäköömme joulu-iltamme valoisassa kirkossa, ja alttari kauniine vahakynttilöinensä olkoon meidän joulukuusenamme.“

Kohta olivat kaikki valmiit lähtemään. Virsikirja kainalossa astui hiilenpolttaja vaimonsa vierellä. ja Hannu, jolla myöskin oli virsikirja kädessä, seurasi jälestä sisarensa Marian kanssa, molemmat hyvin verhottuna, sillä ilma oli jokseenkin kylmä.

Tuskin olivat he vielä ehtineet mennä kirkkomaan portista sisään, kun Joulu-ukko tonttuinensa tuli pitkin maantietä. Yksi tontuista kantoi joulukuusta ja neljä tonttua veti rekeä, jossa oli kaksi täytettyä koria. Muut kantoivat käsissensä koreja, joissa oli kaikellaisia hyviä ja hyödyllisiä kapineita.

„Menkäämme tähän viheliäisyyden majaan“, sanoi Joulu-ukko, kun he olivat saapuneet vähäisen majan luo. Sytyttäkää siellä joulukuusi ja jättäkää sinne lahjanne. Tämän katon alla asuu köyhä, murheellinen perhe; mutta se on hurskasta väkeä; he kantavat, aivankuin Job, kärsivällisyydellä kohtaloansa, ja lapset ovat hyviä ja ahkeroita. Me tahdomme valmistaa heille sellaisen joulu-ilon, jota heillä ei koskaan ennen ole ollut“

He ryhtyivät heti tuumasta toimeen. Muutamien minuuttien kuluttua säteili majassa kaunis joulukuusi, ja joukko joululahjoja oli pöydällä, tuolilla ja penkeillä mukavassa järjestyksessä. Siellä oli lämpimiä talvivaatteita, uusia kenkiä, villasukkia, omenoita ja pähkinöitä, leikkikaluja, kuvakirjoja j. n. e. lapsille. Mutta vanhempiakin oli Joulu-ukko muistanut. Isä sai tupakkaa ja uuden piipun, ja äiti sai naulan kahvia, pussin ryyniä ja pussin jauhoja..

„Minä olen vakuutettu siitä“, sanoi Joulu-ukko majasta lähtiessä, „että me olemme täällä valmistaneet suurimman joulu-ilon!“

Hetken kuluttua palasi hiilenpolttaja vaimonensa ja lapsinensa kirkosta. He hämmästyivät suuresti. nähdessään jo kaukaa valon loistavan heidän majansa ikkunasta. He luulivat jo tulen päässeen siellä valloilleen. Mutta kuka voi kertoa heidän riemuansa ja kummastustansa, kun he kotia tultuansa näkivät säteilevän joulukuusen ja kauniit joululahjat. He eivät tienneet, mistä kaikki nämä olivat tulleet. Mutta ennenkuin he ainoaakaan lahjaa koskettivat, laski isä Joakim kätensä ristiin ja sanoi:

„Kiittäköömme ja rukoilkaamme, sillä kaikki hyvät lahjat tulevat Jumalalta korkeudessa.“



Photo. M. Scherer & K. Engler.
Dresden.

Joulu-ilo ja joulu-yön unelma.



ello löi 10 ehtoolla, mutta vielä raikkui ilo ja riemu kaikissa kodeissa. Lapset eivät tarvinneet tänä ehtoona mennä levolle tavalliseen aikaan, vaan saivat valvoa myöhään yöhön saakka ja katsella joululahjojansa. Ja paljon aikaa tarvittiinkin; kuvakirjat piti selattaman läpi, torvet ja rummut koeteltaman, ja uudet leikkikalut tarkoin tutkittaman.

Vanhan ystävällisen Joulu-ukon joulutyö oli nyt lopussa. Väsyneenä ja raukeana meni hän kotiansa vuorenonkaloon, jonne vähitellen tontutkin yksitellen vetäytyivät. Nämäkin näyttivät hyvin väsyneiltä.

Kun Joulu-ukko sitten näki kaikki tontut kokoontuneen ympärillensä, käski hän heidän istua ja kertoa mitä he olivat matkoillansa nähneet. Silloin saatiin kuulla monta hauskaa tapausta, mutta siinä sivussa myöskin liikuttavia kertomuksia. Eräs kertoi, miten muuan poika, jonka nimi oli Herman, oli kärsimättömänä juoskennellut ovesta oveen tirkistelemässä avaimenreijistä. Toinen kertoi, miten eräs poika, joka tiesi olleensa vuoden kuluessa hiukan laiska, alkoi kahta kiivaammin lukea ja kirjoittaa kuta lähemmäksi joulu lähestyi, koetellen siten korvata laiminlyöntiänsä, niin ettei Joulu-ukko kokonansa häntä unhoittaisi. Kolmas kertoi eräästä pienestä tytöstä, jonka nimi oli Hilja, ja joka istui sairaan veljensä vuoteen ääressä ja itkien sanoi mielellänsä tahtovansa olla ilman joululahjoita, jos vaan hänen veljensä paranisi. Toiset taas puhuivat, miten lapset olivat peljästyneet joulupukkiä, vaikka ne kyllä tiesivät, miten hyvä ja ystävällinen tämä oli. Muuan tontuista oli tavannut erään ystävällisen perheen, jossa lapset olivat antaneet muutamia joululahjoistansa kahdelle köyhälle lapselle, jotka asuivat samassa talossa.

Joulu-ukko kuunteli tyytyväisenä kaikkia näitä kertomuksia. Kun tontut olivat lakanneet kertomasta, sanoi hän: „Ihmeellistä on, miten kaikki lapset iloitsivat joulusta. Ei mitään juhlaa, ei pääsiäistä eikä helluntaita, ei syntymäpäiviä eikä nimipäiviä, eipä edes juhannustakaan voida verrata joulujuhlaan. Sentähden vieteetäänkin joulunaattoa kaikkialla maailmassa. Yksin kaukana Lapissa ja Ameriikassakin palavat joulukynttilät pienimmässäkin töllissä, ja kaikkien sydämet täyttyvät puhtaasta ja hiljaisesta ilosta. Myöskin vanhemmat henkilöt ottavat osaa lasten riemuun ja liikutuksella muistelevat, miten hekin kerran olivat pieninä iloisina ja ystävällisinä lapsina.“

Selvästi huomattiin, miten liikutetuiksi tontut tulivat näistä sanoista. Muuttamat nostivat kätensä sinisenharmaille pienille silmillensä, pyyhkiäksensä niistä pois kyyneleitä, toiset nypläsivät partaansa, ikäänkuin eivät olisi olleet tietävinäänkään, että heidänkin silmiensä nurkissa oli hiukan kosteata. Hetkisen kuluttua sanoi Joulu-ukko: „Nyt, ystäväni, menkäämme levolle, kun olemme työmme täyttäneet. Nyt ovat kynttilät kuusissa palaneet loppuun, ja kaikki lapset nukkuvat, ja useilla on rakkaat joululahjat vieressään. Kiitoksia nyt avustanne ja nukkukaa levollisesti! Hyvää yötä!“

„Hyvää yötä, rakas Joulu-ukko!“ huudahtivat tontut yhteen ääneen. Kohta vallitsi hiljaisuus vuorenonkalossa. Kukin valitsi itselleen mukavan paikan ja heittäytyi levolle. Ainoastaan Joulu-ukko oli vielä hetkisen valveilla ja muisteli illan tapahtumia. Vihdoin nukkui hänkin.

Tuskin olivat hänen silmänsä kiinni vierähtäneet, ennenkuin jo hänen sielussansa kuvaantui ihana unelma. Hän näki edessään koko joukon muhkeita joulu-kuusia ja niiden ympärillä oli sadottaisin lapsia, poikia ja tyttöjä, kaikki juhlapuvussa. Kaikkien kasvoista loisti sydämellinen ilo ja lapsellinen onnellisuus. Joukko tyttöjä tanssi joulukuusten ympärillä ja lauloivat kaunista laulua.

Keskellä laulua kajahtivat torvet, pillit, harmonikat, viulut ja rummut, joita pojat kaikin voimin soittivat ja pärisyttivät. Vaikka tämä soitto olikin jokseenkin metelistä laatua, niin oli se yhtäkaikki erittäin hauskaa, sillä siinä kaikui lasten raikkuva jouluriemu. Nukkuvasta Joulu-ukosta oli tämä oikein ihanaa soittoa, joka ilahutti hänen vanhaa sydäntänsä ja kohotti iloisen hymyn hänen partaisille kasvoilensa. Häntä ilahutti sanomattomasti nähdä, miten kukin lapsi oli saanut sen joululahjan, joka oli hänestä mieluisin. Hän näki kaksi poikaa ahkerasti katselevan muutamaa kuvakirjaa. Näiden vasemmalla puolella leikitteli eräs poika hyrrällä. Muuan pikku sotamies seisoi totisena vahdissa vahtikojunsa kupeella, ja samalla eräs toinen heilutti sapeliansa ilmassa, aivankuin hän aikoi rynnätä vihollisten joukkoon. Eräs poika pöyhkeili lipullansa, toinen tähtäsi parhaallaan jänistä piilipyssyllänsä, ja kolmas ratsasti ratsullansa. Pikku Hilja vei nukkeansa kävelemään ja Tyyne taas tanssi nukkensa kanssa. Anna maalasi maalauslautansa ääressä, Aunen keittäessä hiukan teetä uudessa keittiössään nuken vieraille.

Joulu-ukko uneksi kauvan ja hänen muotonsa tuli yhä iloisemman ja tyytyväisemmän näköiseksi. Lopuksi luuli hän kuulevansa hiljaisen heleän laulun: „Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa ja maassa riemu ja rauha!“ Sitten univat katosivat, ja Joulu-ukko nukkui sikeästi, herätäksensä vasta seuraavan joulun lähestyessä.





Suom. last. kirj. 2.

Joulu-ukko

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA



120 102 1393

